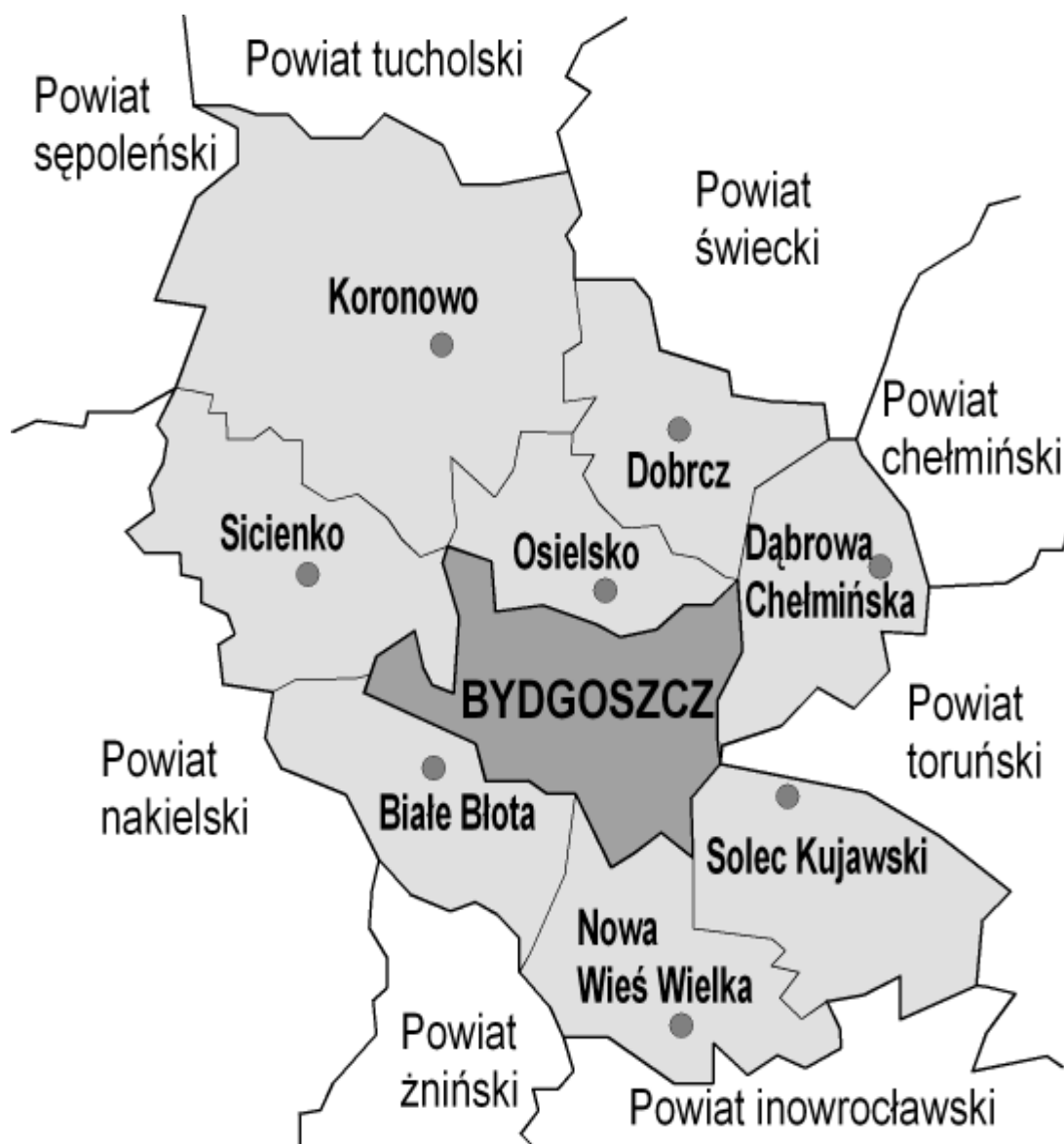

II. PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE

1. Ogólna charakterystyka powiatu.

Powiat bydgoski usytuowany jest w środkowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, zajmuje 7,8% jego powierzchni, a zamieszkuje go obecnie ok. 99 386 mieszkańców. Z powiatem bydgoskim graniczą powiaty: chełmiński, inowrocławski, nakielski, toruński, tucholski, świecki, zniński. Tworzą go gminy: Białe Błota, Dobrcz, Dąbrowa Chełmińska, Koronowo, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Sicienko oraz Solec Kujawski, obejmując łącznie 124 sołectwa. Siedziba Starostwa znajduje się w Bydgoszczy. W powiecie bydgoskim status miasta posiadają: Koronowo i Solec Kujawski. Sieć osadniczą powiatu tworzą przede wszystkim wsie w liczbie 215, w tym kilka bardzo dużych, np. Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Nowa Wieś Wielka, Osielsko. Osady wiejskie, leżące w strefie podmiejskiej Bydgoszczy, pełnią funkcje pozarolnicze (mieszkalnictwo, usługi, handel), a przede wszystkim spełniają rolę rekreacyjno-wypoczynkową i turystyczną.

Powiat bydgoski ma bardzo dogodne położenie komunikacyjne. W stolicy regionu krzyżują się ważne linie kolejowe, drogi międzynarodowe i krajowe. Bydgoszcz jest też jednym z największych w Polsce węzłów żeglugi śródlądowej, a znajdujące się w południowej części miasta lotnisko cywilne uzyskało na początku 1999 roku status międzynarodowego portu lotniczego. Przez teren powiatu przebiegają drogi łączące: Szczecin z Warszawą, Trójmiasto z Poznaniem, Koszalin z Łodzią. Znaczącą rolę odgrywa południowa obwodnica Bydgoszczy, od Pawłówka do Wypalenisk - Makowisk, przecinająca drogi w kierunku Nakła (przez Potulice), Szubina, Inowrocławia. Zakładane w dalszej przyszłości zamknięcie obwodnicy wokół Bydgoszczy znajdzie się w całości na terenie powiatu bydgoskiego. Istotne znaczenie mają też drogi z Bydgoszczy do Dąbrowy Chełmińskiej, Mroczy, Koronowa (przez Bożenkowo), szosa nr 243 z Fordonu przez Włoki, Kotomierz, Koronowo do Mroczy. Trzy kilkukilometrowe odcinki dróg szybkiego ruchu prowadzą z Bydgoszczy: na północną skarpę myślecińską, do skrzyżowania z obwodnicą południową w Stryzku. Przez powiat bydgoski prowadzić też będą dwie spośród planowanych dróg ekspresowych, a mianowicie nr 5 i nr 10. Siedziba władz powiatu - miasto Bydgoszcz - należy do największych węzłów kolejowych w kraju. Przez jego teren wiodą linie kolejowe: z Trójmiasta do Poznania i Łodzi, z Warszawy do Szczecina, fragment tzw. "magistrali węglowej" przez Emilianowo z jej stacjami węzłowymi w Maksymilianowie i Nowej Wsi Wielkiej. Na terenie powiatu bydgoskiego istnieje maszt telewizyjno - radiowy w Trzeciewcu (320 m wysokości). Ponadto pod Solcem Kujawskim wybudowano maszt nadajnika I Programu Polskiego Radia - o zasięgu ponadeuropejskim (330 i 289 m wysokości).

Na terenie powiatu bydgoskiego istnieje kilka akwenów wodnych, na których można uprawiać żeglarstwo lub windsurfing. Najważniejsze z nich to: Zalew Koronowski na terenie Gminy Koronowo oraz Jezioro Jezuickie na terenie Gminy Nowa Wieś Wielka.

Wiele atrakcji na akwenach powiatu czeka także na amatorów wędkarstwa, a największe łowiska, które szczycą się takimi gatunkami ryb jak: sum, sandacz, szczupak, okoń, węgorz, leszcz, lin, płóc, karp, amur, karaś to:

- Jezioro Kusowo oraz Jezioro Borówno w gminie Dobrcz,
- Jezioro Jezuickie w gminie Nowa Wieś Wielka,
- Zalew Koronowski w gminie Koronowo,

- Rynny Jezior Byszewskich, Jezioro Słupowskie oraz Jeziora Wierzchucińskie w gminie Sicienko.

Na obszarze powiatu bydgoskiego znajduje się wiele zabytków, które przyciągają turystów z kraju i zagranicy, a do najciekawszych można zaliczyć:

- zespół pocysterski, gotycki kościół pw. św. Andrzeja, pochodzący z XIX wieku budynek Koronowskiego ratusza w Koronowie,
- kościół parafialny „Sanktuarium Maryjne” w Byszewie,
- pochodzący z 1933 r. dworek Leona Wyczółkowskiego w Gościeradzu,
- drewniany kościół pw. św. Marii Magdaleny z XVII w., wiadukt kolejowy w Buszkowie koło Koronowa,
- muzeum rolnictwa przy Zespole Szkół Agro-Ekonomicznych w Karolewie,
- kościół pw. św. Kazimierza w Kruszynie,
- pałacyk myśliwski w Brzozie Bydgoskiej,
- kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny z połowy XIX w. w Koźmieńcu.

2. Analiza stanu obecnego.

2. 1. Środowisko naturalne i kulturowe – stan, zagrożenia, formy ochrony.

2.1.1. Zasoby wodne.

Na terenie Powiatu występuje zróżnicowany i rozbudowany system wód powierzchniowych, na który składają się:

- naturalne ciek wodne - rzeki : Wisła, Brda, Noteć , Krówka, Kotomierzycza, Struga Młyńska,
- naturalne zbiorniki wodne – jeziora:
 - Słupowskie – pow. 119,9 ha, max. głęb. 34,4 m,
 - Wierzchucińskie Małe – pow. 52,3 ha, max. głęb.12,7 m,
 - Wierzchucińskie Duże – pow.49,2 ha, max. głęb.25,0 m,
 - Jezuickie – pow.146,7 ha, max. głęb. 10,6 m,
 - Borówno – pow.43,8 ha, max. głęb. 13,1 m,
 - Kusowo – pow.44,0 ha, max. głęb.9,2 m,
 - Dobrcz – pow. 30,2 ha, max. głęb. 6,3 m,
 - Łańcuch Jezior Byszewskich : Studzienne – pow. 26,7 ha, max. głęb.22,5m,
 - Długie – pow. 42,3 ha, max. głęb.29,5 m,
 - Krzywe – pow. 26,0 ha, max. głęb.21,3 m,
 - Krosna – pow. 10,6 ha, max. głęb.23,0 m,
- kanały – Bydgoski, Notecki, Nowy Kanał Notecki, Kanał Zielona Struga, Kanał Chrościański, Struga – Kanał Augustowski,

- sztuczne zbiorniki wodne – Zalew Koronowski, Kanał Lateralny, jezioro zaporowe na rzece Brdzie w Bożenkowie,
- bogaty system rowów melioracyjnych.

Elementy te wzajemnie ze sobą powiązane, wraz z dużymi kompleksami łąkowymi i leśnymi – tworzą bogatą osnovę ekologiczną Powiatu. Ważnym problemem jest stan czystości wód powierzchniowych. W zdecydowanej większości wody w rzekach na terenie Powiatu charakteryzują się III i IV klasą czystości, co czyni je w ograniczonym stopniu przydatnymi dla rozwoju turystyki, rekreacji i wykorzystania dla potrzeb pitno – gospodarczych. O zaliczeniu tych wód do w/w klas czystości zdecydowały takie parametry jak: odczyn pH, niskie natlenienie, zawartość związków azotu, liczba bakterii, węgiel organiczny.

Wyłącznie w Kanale Bydgoskim wody są zaliczane do V klasy czystości z uwagi na ich wskaźniki tlenowe, biogenne, mikrobiologiczne i zasolenie co spowodowane jest wieloletnim odprowadzaniem do Kanału oczyszczonych ścieków z komunalnych oczyszczalni Osowa Góra, Wojnowo i Białych Błot poprzez Strugę Młyńską.

Podobnie kształtuje się jakość wód w jeziorach. Przeważają wody o III klasie czystości, z wyjątkiem jez. Wierzchucińskiego Dużego, którego wody należą do II klasy czystości. Natomiast wody w jez. Dobrcz są pozaklasowe. O jakości wody w jeziorach decydują przede wszystkim takie parametry jak: zawartość trudno rozkładalnej materii organicznej mierzona wskaźnikiem CHZT-Cr, zawartość związków azotu, fosforu, chlorofilu „a”.

Na terenie Powiatu Bydgoskiego występują bogate zasoby wód podziemnych, zalegające głównie w obrębie utworów czwartorzędowych. W przeważającej części Powiatu wody podziemne o charakterze użytkowym, eksploatowane przez wodociągi ogólnowiejskie i zakładowe, zalegają w postaci śródglinowego poziomu wodonośnego, w przedziale głębokości 40 – 60 m ppt. Tylko lokalnie jest eksploatowany poziom wód trzeciorzędowych, którego strop występujący na głębokości ponad 80 m. / Gmina Osielesko i Koronowo /.

Obszary o dużych zasobach wód podziemnych zostały na terenie Polski wydzielone w formie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, podlegających specjalnej ochronie. Część Gminy Koronowo i Sicienko obejmuje Zbiornik Międzymorenowy Byszewo - nr 132 obejmujący wody czwartorzędowe, zaś południowa część Gminy Osielesko i wschodnia Gminy Sicienko jest położona w obrębie Subzbiornika Bydgoszczy nr 140, wydzielonego dla wód trzeciorzędowych. Natomiast w podłożu geologicznym południowej część gminy Białe Błota oraz Gminy Nowej Wsi Wielkiej zalegają wody czwartorzędowe objęte Zbiornikiem Pradolina Toruń – Eberswalde nr 138.

Pod względem jakościowym wody zalegające w utworach czwartorzędowych, jak i trzeciorzędowych charakteryzują się podwyższoną zawartością związków żelaza i manganu, co jest cechą naturalną tych wód wynikającą z przemian hydrogeochemicznych zachodzących w obrębie utworów zawodnionych. Dla potrzeb pitnych wody podziemne wymagają prostego uzdatnienia – odżelazienia i odmanganienia. Lokalnie w wody w utworach trzeciorzędowych występują podwyższone ilości amoniaku, co jest spowodowane reakcjami chemicznymi zachodzącymi w osadach węgla brunatnego, zalegającymi w obrębie serii osadów zawodnionych.

2.1.2. Powietrze atmosferyczne.

Stan czystości powietrza na terenie Powiatu jest w przeważającej większości dobry, choć w dużym stopniu zależy od bliskości znaczących kompleksów zabudowy. Wynika to z faktu, iż przeważająca większość zanieczyszczeń wiąże się z tzw. „niską emisją” czyli pochodzi z palenisk domowych oraz obiektów użyteczności publicznej i zakładów pracy, wykorzystujących tradycyjne źródła energii. Uciążliwość tych obiektów ma charakter lokalny, a poprawa stanu jest możliwa dzięki stosowaniu paliw proekologicznych. Teren Powiatu w zależności od kierunków wiatru znajduje się w zasięgu oddziaływania Bydgoszczy i Nakła, jednak miasta te nie mają większego wpływu na jakość powietrza na analizowanym terenie. Wiąże się to m.in. z brakiem poważniejszych emitorów zanieczyszczeń na terenie Powiatu oraz zmniejszającymi się uciążliwościami ośrodków przemysłowych. Pogarszanie się tej sytuacji ma charakter sezonowy – w okresie jesienno – zimowym (z uwagi na konieczność ogrzewania mieszkań i obiektów produkcyjnych i innych) poziom zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery wzrasta.

2.1.3. Powierzchnia ziemi i odpady.

Gospodarka odpadami na terenie gmin tworzących Powiat polega w przeważającej części na ich składowaniu na wysypiskach komunalnych.

Na terenie Powiatu czynne są 3 składowiska gminne: w miejscowości Bolumin gm. Dąbrowa Chełmińska, miejscowości Trzęmiętówko gm. Sicienko oraz w miejscowości Żołędowo m. Osielsko. Z terenu pozostałych gmin odpady komunalne są wywożone na składowisko miasta Bydgoszczy w Żółwinie, z wyjątkiem gminy Koronowo, z której odpady są wywożone na gminne składowisko w miejscowości Bładowo pow. tucholski.

Należy podkreślić, że w coraz większym stopniu na terenie Powiatu jest prowadzona segregacja odpadów, co umożliwi ich unieszkodliwienie poprzez odzysk w ramach innych procesów.

Dla wszystkie czynnych składowisk odpadów komunalnych na terenie Powiatu został założony system monitoringu lokalnego (piezometry) do systematycznego kontrolowania i obserwacji jakości wód podziemnych, występujących w jego rejonie.

Gleby występujące na terenie Powiatu Bydgoskiego są zróżnicowane, co wynika z urozmaiconej morfologii terenu, jak i przestrzennego rozmieszczenia skał macierzystych, na bazie których powstaje kompleks glebowy.

Na obszarach wysoczyznowych dominują gleby spoiste (zwięzłe) o wysokiej klasie bonitacji – III i IV (Gmina Dobrcz, Koronowo i Sicienko). Na obszarach równin sandrowych (gmina Koronowo) i tarasów Pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej (Gmina Solec Kujawski, Białe Błota i Nowa Wieś Wielka) gleby piaszczyste o niskiej klasie bonitacyjnej – V i VI są w przeważającej części porośnięte kompleksami leśnymi, zaś w dolinach rzecznych dominują gleby organiczne – mady, gytie oraz torfy.

Stan czystości gleb na przestrzeniach rolniczo – leśnych jest zadawalający. Dotychczas nie stwierdzono ich skażenia metalami ciężkimi, ani wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA). Poszczególne pierwiastki w glebie występują w ilościach naturalnych.

2.1.4. Ochrona przyrody i krajobrazu.

Powiat Bydgoski jest stosunkowo **bogaty w wartościowe zespoły przyrodnicze**. W przeważającej części są to duże kompleksy leśne, ale także łąki, szuwały, łożowiska, grupy drzew i pojedyncze drzewa czy głązy narzutowe.

Zasoby te są w różnym stopniu chronione – występują zarówno wieloprzestrzenne formy ochrony krajobrazu (w tym Parki Krajobrazowe – np. Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Wisły, będący elementem Zespołu Nadwiślańskich Parków Krajobrazowych i Obszaru Chronionego Krajobrazu związane ze znacznie szerszymi kompleksami jezior i dolinami rzek), jak i indywidualne **formy ochrony przyrody** (pomniki przyrody). Ustanowiono także szereg rezerwatów przyrody – jak np. Wielka Kępa Ostromecka, Las Mariański czy Linje. Występują one w granicach wszystkich gmin tworzących Powiat, a w przypadku gminy Nowa Wieś Wielka różnymi formami ochrony przyrody objęto aż ok. 70% powierzchni gminy.

2.1.5. Ochrona walorów środowiska kulturowego.

Na terenie gmin tworzących Powiat znajduje się cały szereg wartościowych kulturowo obiektów i zespołów zabudowy. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- Zespół Poklasztorny Cystersów w Koronowie,
- Kościół św. Andrzeja w Koronowie,
- Kościół św. Trójcy w Byszewie,
- Kościół św. Anny w Łąsku Wielkim,
- Kościół św. Marii Magdaleny we Włókach,
- Ruiny zameczku w Nowym Jasieńcu,
- Zespół pałacowo – parkowy w Ostromecku,
- Dwory w Łoskoniu, Witoldowie, Wierzchucinku, Włókach, Wojnowie, Wtelnie i Gościeradzu.

Łącznie na terenie Powiatu znajduje się cały szereg wartościowych kulturowo obiektów, z których 64 wpisanych jest do rejestru zabytków. Odnaleźć możemy wśród nich m.in. obiekty sakralne, cmentarze, dwory, pałace, parki, domy mieszkalne, budynki przemysłowe i gospodarcze.

Obiekty te reprezentują duże zróżnicowanie co do klasy, okresu powstania i charakteru. Łącznie tworzą niezmiernie bogaty krajobraz kulturowy Powiatu, będący jednym z jego atutów.

2.2. Infrastruktura techniczna.

2.2.1. Układ komunikacyjny.

Układ komunikacyjny na terenie Powiatu składa się z sieci dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz powiązań kolejowych o znaczeniu krajowym, regionalnym i lokalnym. Ważnym elementem układu jest także system komunikacji publicznej, zapewniającej możliwość dojazdu do Bydgoszczy i pomiędzy poszczególnymi częściami Powiatu.

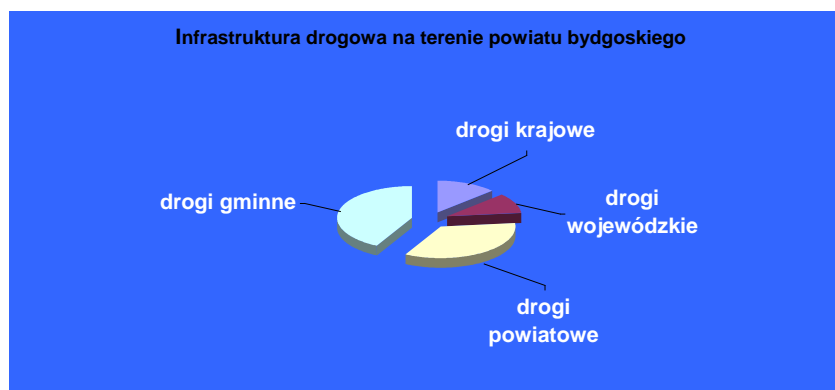
Istotną rolę w układzie komunikacyjnym, zapewniając przede wszystkim powiązania Bydgoszczy z resztą kraju pełnią następujące drogi:

- droga nr 5 Świecie – Poznań,
- droga nr 10 Warszawa – Szczecin,
- droga nr 25 Bydgoszcz – Koszalin,
- droga nr 56 Koronowo – Trzeciewiec,
- droga nr 80 Pawłówek – Toruń.

Dla Powiatu mają one znaczenie tranzytowe – są wykorzystywane jako trasy dojazdowe do Bydgoszczy. Obserwować także można tendencję do lokowania wzdłuż w/w tras rozmaitych aktywności gospodarczych – firm produkcyjnych, instytucji usługowych i innych.

Znacznie większe znaczenie dla komunikacji pomiędzy poszczególnymi gminami ma sieć dróg wojewódzkich (o łącznej długości 90,5 km) oraz powiatowych (o łącznej długości 393,5 km). Przeważnie (w ok. 80%) posiadają one nawierzchnię bitumiczną, choć ich stan nie jest najlepszy. Stan ponad 75% nawierzchni jest niepokojący. Wymagają one modernizacji, w tym: poszerzenia poboczy, naprawy nawierzchni, budowy chodników, reorganizacji skrzyżowań. W ciągu dróg powiatowych występują także obiekty mostowe, których ogólny stan należy określić jako dobry.

Inną ważną grupę stanowią ciągi komunikacyjne, które niezależnie od swojego przebiegu mają bardzo duże znaczenie dla społeczności lokalnej, tworzą dodatkowe i ważne połączenia regionalne, łącząc między sobą Bydgosko – Toruński Obszar Metropolitalny (B-TOM), stanowiąc połączenia dróg krajowych i wojewódzkich.

Znacznie mniejsze znaczenie dla funkcjonowania Powiatu ma **transport kolejowy**, choć jest on stosunkowo dobrze rozbudowany. Podstawowymi magistralami – przechodzącymi przez obszar Powiatu – są:

- magistrala Śląsk – Porty ze stacjami węzłowymi w Maksymilianowie i Nowej Wsi Wielkiej,
- linia Warszawa – Piła,
- linia Poznań – Olsztyn,
- linia Bydgoszcz – Gdynia.

Bydgoszcz – stolica Powiatu – jest przy tym ważnym węzłem kolejowym w skali całego kraju. Znaczenie transportu kolejowego jako dostawcy usług transportowych w skali lokalnej ulega pomniejszeniu. W nieco mniejszym stopniu problem ten dotyka transportu towarowego.

W zakresie drogowej komunikacji publicznej sytuacja Powiatu Bydgoskiego jest stosunkowo dobra – gminy posiadają rozbudowaną sieć połączeń z Bydgoszczą oraz pomiędzy sobą, a poszczególne trasy są obsługiwane zarówno przez PKS jak i prywatnych przewoźników. Część połączeń ma charakter sezonowy.

2.2.2. Układ telekomunikacyjny.

W ramach układu telekomunikacyjnego na terenie Powiatu wyróżnić należy dwa rodzaje sieci:

- przewodową (stacjonarną),
- komórkową.

W zakresie rozwoju komunikacji przewodowej sytuacja Powiatu i tworzących go gmin jest stosunkowo dobra i ulega systematycznej poprawie. Abonentów obsługują trzy firmy: **Telekomunikacja Polska S.A.**, **Netia S.A.** oraz **AWACOM**. Świadczą one usługi na terenie całego Powiatu. Aktualnie operatorzy intensywnie modernizują i rozbudowują swoją sieć we wsiach, przygotowując szeroką ofertę dla ich mieszkańców.

Na rynku lokalnym zaobserwowano także ogromny wzrost zapotrzebowania na usługi związane z dostępem do sieci internetowej. Odpowiedzią na ten stan rzeczy było stworzenie w tym zakresie, przez głównych operatorów telekomunikacyjnych, a także małe lokalne firmy, wielu ofert dla mieszkańców. Silnie narastająca konkurencja spowodowała wyraźny spadek cen usług internetowych, dzięki czemu stały się one dużo bardziej dostępne bezpośrednio w domach zainteresowanych. Pojawiły się ponadto lokalne komercyjne punkty dostępowe (kawiarnie internetowe).

Równoległe bardzo intensywnie rozwija się sieć telefonii komórkowej. Na terenie Powiatu działają wszyscy ogólnopolscy operatorzy, budowane są także stacje przekaźnikowe zapewniające pokrycie w/w siecią całego terenu Powiatu.

2.2.3. Gazownictwo.

Sieć gazowa na terenie Powiatu funkcjonuje w gminach Solec Kujawski i Sicienko, natomiast dynamicznie się rozwija na terenie gmin Osielsko i Białe Błota. Stawia to Powiat – w porównaniu do regionu – w rzędzie obszarów o średnim stopniu zgazyfikowania.

2.2.4. Ogrzewnictwo.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że najlepszym rozwiązaniem zabezpieczenia potrzeb cieplnych dla miast jest system ciepłowniczy zasilany z ciepłowni.

W przypadku obszarów miasta uzbrojonych w sieć gazową o zabudowie jednorodzinnej uzasadnione jest wykorzystanie gazu do celów grzewczych.

Zbiorcze kotłownie lub ciepłownie są zlokalizowane jedynie w większych miejscowościach. Sytuacja ta powoduje zagrożenia środowiskowe związane z tzw. niską emisją, z uwagi na stosowanie nieekologicznych paliw i odpadów do opalania pieców grzewczych.

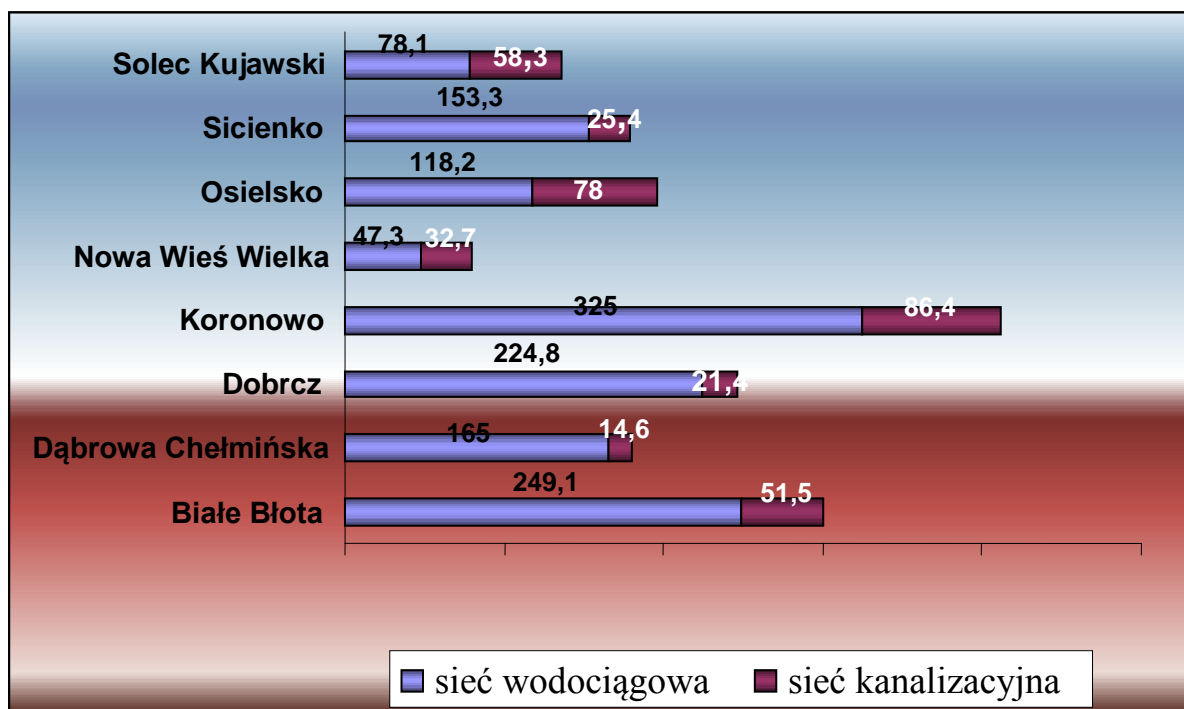
Najpowszechniejszym nadal sposobem ogrzewania mieszkań są kotłownie węglowe, węglowo-miałowe.

2.2.5. Zaopatrzenie w wodę, odprowadzenie i oczyszczenie ścieków.

Stopień rozbudowania systemów wodociągowych stawia Powiat Bydgoski w rzędzie najbardziej rozwiniętych w regionie. Nie oznacza to jednak zaspokojenia potrzeb w 100%.

Szczegółowe zestawienie sytuacji wodno – kanalizacyjnej na terenie powiatu przedstawiono poniżej.

Pokrycie powierzchni gmin siecią wodociągową i kanalizacyjną w km

Poniżej zamieszczono tabelę, która szczegółowo obrazuje stopień zwodociągowania oraz skanalizowania powiatu bydgoskiego w podziale na gminy wraz z zużyciem wody w gospodarstwach domowych.

Lp.	Gmina	Sieć rozdzielcza w km		Przyłącza do budynków mieszkalnych		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych		Ścieki odprowadzone w dam ³
		wodociągowa	kanalizacyjna	wodociągowe	kanalizacyjne	w dam ³	na 1miesz. w m ³	
1	<i>Koronowo</i>	325,0	86,4	3 563	1 418	896,9	38,6	580,1
2	<i>Solec Kujawski</i>	78,1	58,3	1 688	1 399	601,2	37,4	818,0
3	<i>Białe Błota</i>	249,1	51,5	4 748	1 583	627,7	44,8	163,2
4	<i>Dąbrowa Chełmińska</i>	165,0	14,6	1 381	107	218,7	30,5	30,0
5	<i>Dobrcz</i>	224,8	21,4	1 809	255	352,2	38,2	27,5
6	<i>Nowa Wieś Wielka</i>	47,3	32,7	1 300	1 340	151,0	18,5	157,8
7	<i>Osielsko</i>	118,2	78,0	2 791	872	348,4	39,1	138,4
8	<i>Sicienko</i>	153,3	25,4	1 109	269	279,0	31,0	118,0

2.3. Gospodarka.

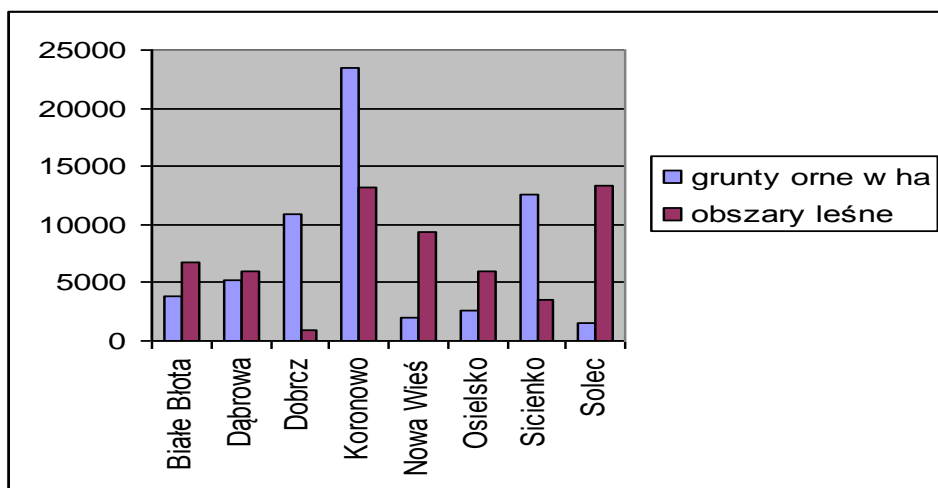
2.3.1. Bogactwa naturalne i ich wykorzystanie.

Na terenie Powiatu nie występują znaczące zasoby kopalin. Eksploatuje się lub są udokumentowane zasoby jedynie takich bogactw jak kruszywo naturalne, surowce ilaste, źródła wód podziemnych, glina, torf. Z wyjątkiem wód podziemnych przeważnie ich eksploatacja jest ograniczona.

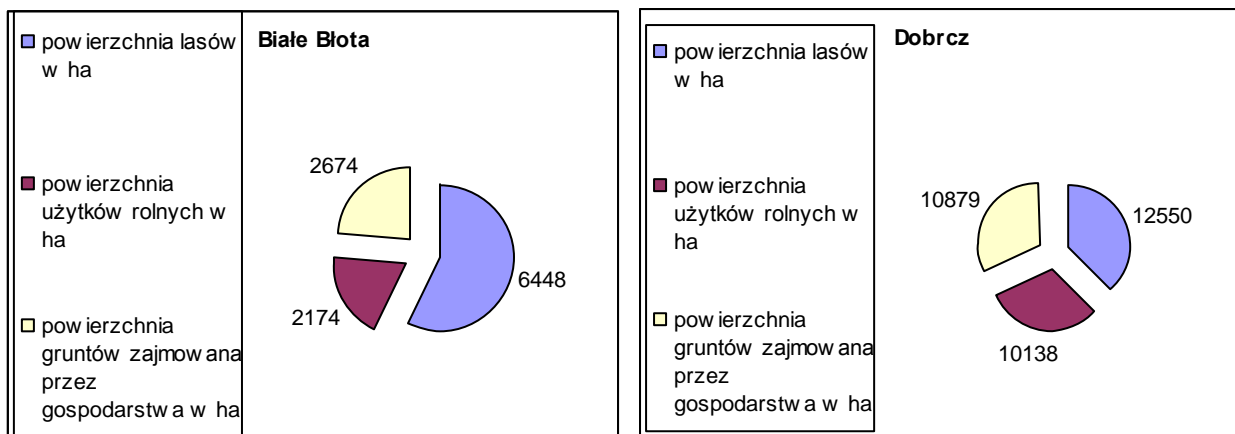
2.3.2. Użytkowanie przestrzeni.

Na terenie Powiatu ponad 80% terenu jest wykorzystywane jako rolne lub leśne. Decyduje to o niskim stopniu zurbanizowania tworzących go gmin i ich zdecydowanie wiejskim charakterze.

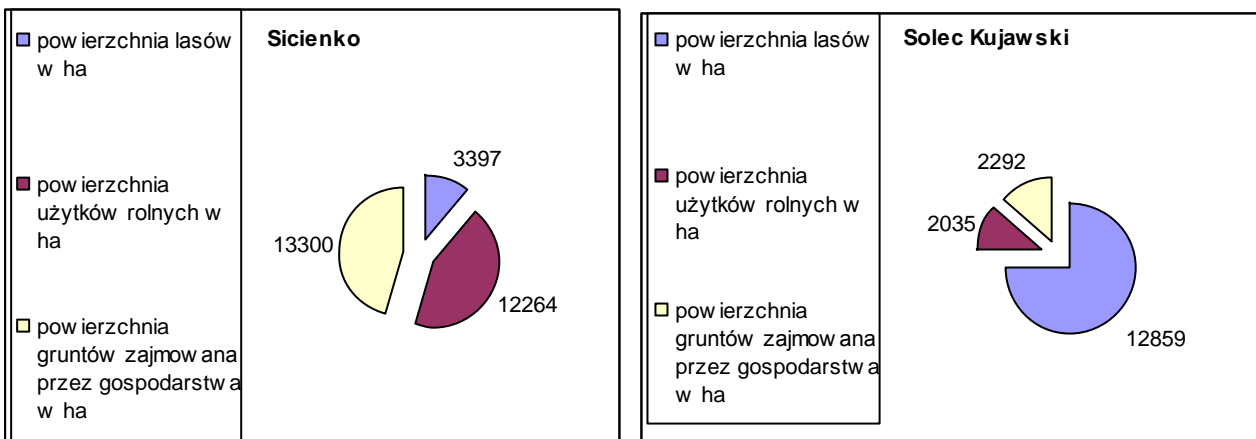
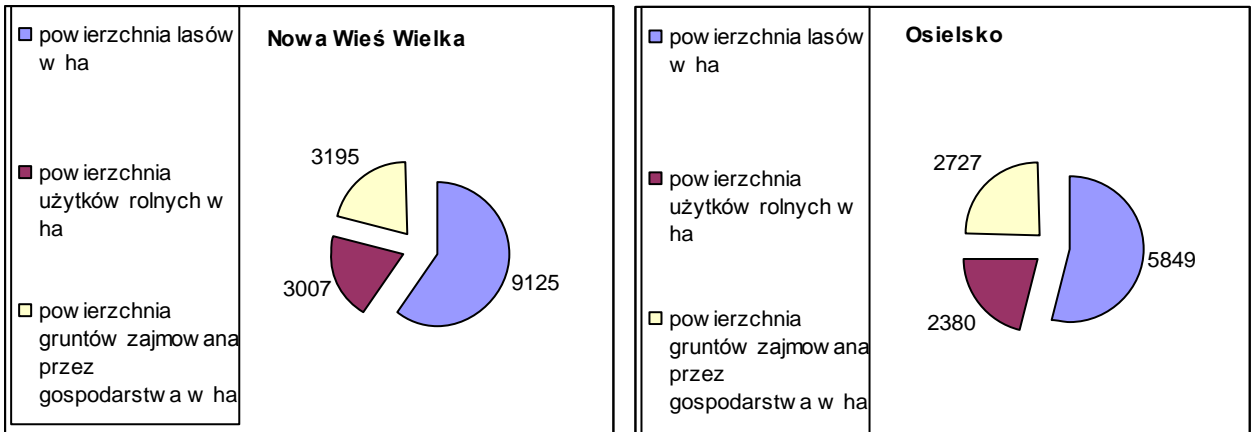
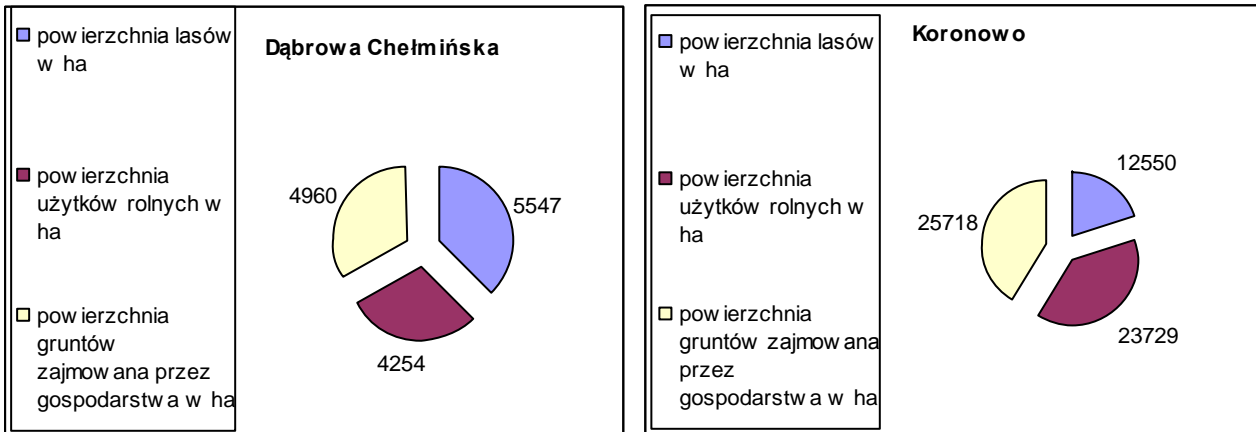
➤ struktura użytkowanej przestrzeni

Porównanie sposobu wykorzystania przestrzeni przez gminy

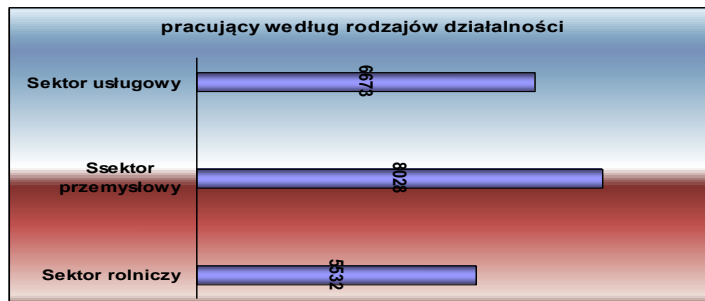

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Bydgoskiego
do 2015 roku

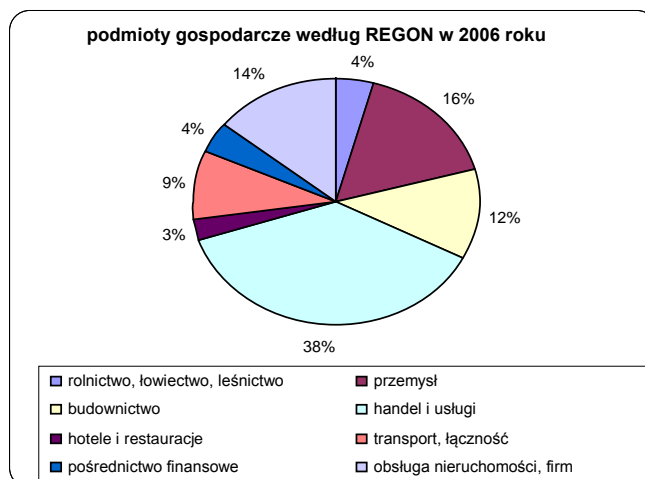

2.3.3. Rynek pracy, struktura zatrudnienia.

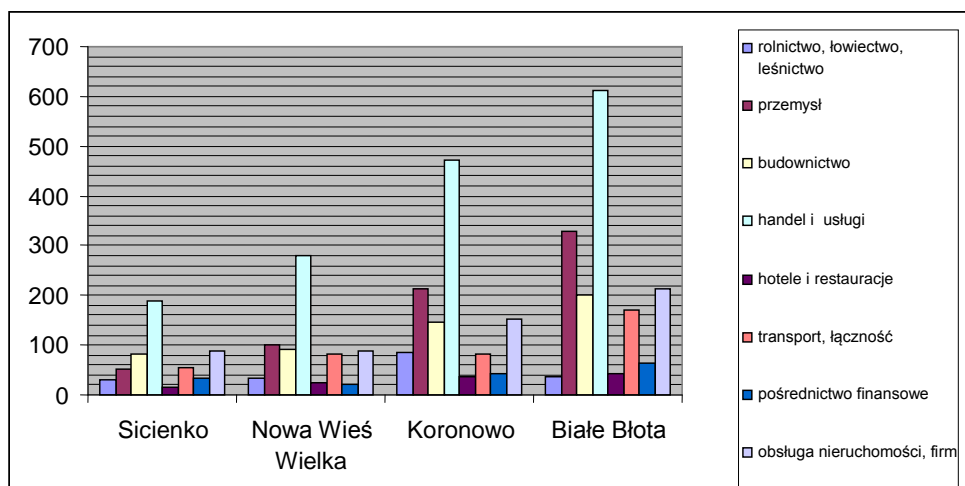
Stopień zróżnicowania rynku pracy w odniesieniu do poszczególnych gmin jest znaczny. Dominuje zatrudnienie w rolnictwie, usługach, a w niektórych gminach – w przemyśle. Na poniższym diagramie przedstawiono strukturę pracujących według rodzajów działalności:

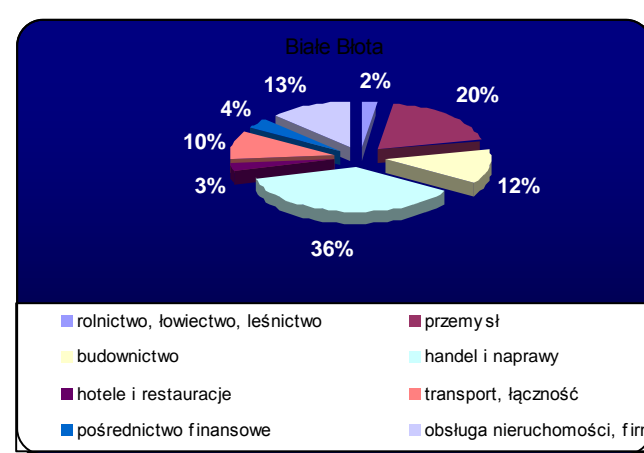
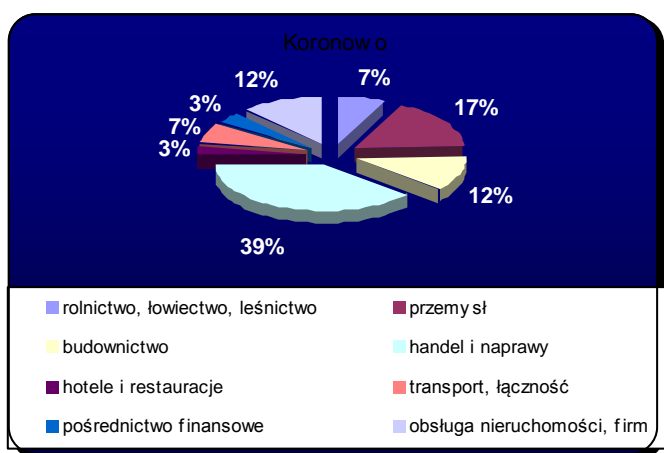
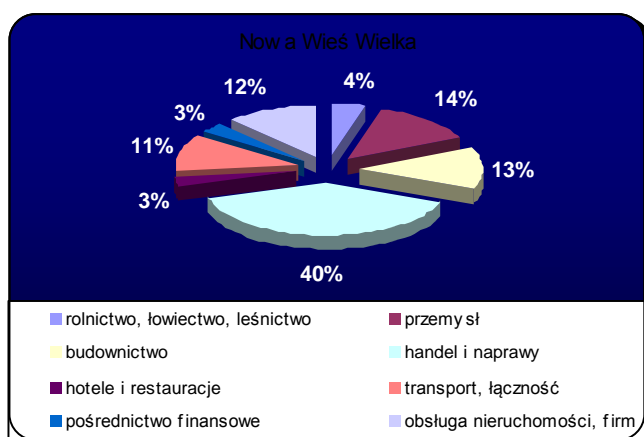
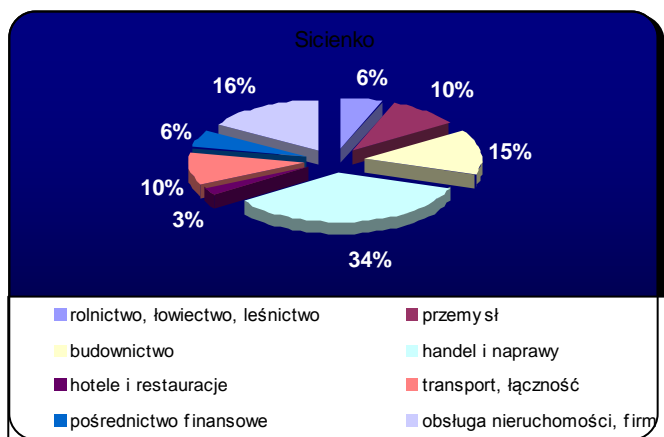

Na terenie powiatu bydgoskiego funkcjonuje ogółem 8 518 podmiotów gospodarczych. Dominują tutaj podmioty związane z działalnością handlową i usługową oraz przemysł i rolnictwo, co przedstawiono na poniższym diagramie.

Strukturę branżową podmiotów dla czterech wybranych gmin przedstawiono na poniższych diagramach.

2.3.4. Rolnictwo i leśnictwo.

Rolnictwo

Rolnictwo powiatu bydgoskiego dysponuje powierzchnią ogółem 58.869 ha użytków rolnych, co stanowi zaledwie 42,2% ogólnej powierzchni powiatu. Z ogólnej powierzchni użytków rolnych grunty orne stanowią 50 685 ha (86%), sady 1 500 ha (3%), łąki 5 613 ha (9%) i pastwiska 1 634 ha (3%). Nieznaczny tylko areal stanowi powierzchnia odłogów i ugorów. Gospodarstwa indywidualne gospodarują na powierzchni 50 080 ha tj. 85% powierzchni użytków rolnych, natomiast gospodarstwa pozostałe gospodarują na powierzchni 8789 ha tj. 15% użytków rolnych. Są to gospodarstwa należące do osób prawnych takich jak: Gospodarstwa Fundacji Hrabiny Potulickiej – Ziemiopłody w Wojnowie, Teresinie, Strzelewie, Zakład Produkcji Rolnej Nowy Dwór, gospodarstwa Agencji Nieruchomości Rolnej.

Na terenie powiatu bydgoskiego jest 4.000 gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha. Średnia wielkość gospodarstwa indywidualnego wynosi 12,6 ha UR (kraj 8,44 ha) co stawia nasz powiat na wysokiej pozycji w województwie i kraju pod tym względem. Średnia ogólna powierzchnia gospodarstwa rolnego w powiecie wynosi 15,0 ha i jest równa średniej województwa, natomiast średnia krajowa to 9,69 ha. Podkreślić należy fakt, że ponad połowa osób prowadzących gospodarstwa rolne posiada wykształcenia

zasadnicze, średnie lub wyższe-rolnicze. Znaczna część bo ponad 15% gospodarstw rolnych prowadzi oprócz rolniczej, pozarolniczą działalność gospodarczą.

Spośród ponad 4000 gospodarstw indywidualnych w powiecie ponad 500 produkuje wyłącznie na własne potrzeby, 1500 głównie na potrzeby własne, a ponad 2000 głównie na rynek. Świadczy to o wysokiej produktywności naszego rolnictwa w stosunku do innych powiatów. W podregionie bydgoskim pod względem towarowości na 1 ha powiat bydgoski zajmuje 3 miejsce, za powiatem Inowrocławskim i Żnińskim.

Ponad 40% gleb w naszym powiecie należy do kategorii gleb średnich i lekkich. Wskaźnik ten jest zbliżony do wskaźnika wojewódzkiego i jest wyższy od krajowego. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (WRPP) charakteryzujący jakość gleb, warunki klimatyczne i wodne wynosi 68 i jest niższy od wskaźnika wojewódzkiego (69,7) i wyższy od krajowego (66,6). O lepszym WRPP decyduje głównie jakość gleb, gdyż warunki agroklimatyczne powiatu bydgoskiego są gorsze niż średnie w kraju.

W strukturze zasiewów dominującą rolę odgrywają nadal zboża, których udział przekracza 70%. Systematycznie w strukturze zasiewów spada udział ziemniaków i ostatnio buraków cukrowych, co związane jest z limitowaniem produkcji cukru. Aktualnie udział w produkcji buraków cukrowych w strukturze zasiewów nie przekracza 1,5%, natomiast w skali województwa stanowi 4%. Z roślin przemysłowych w naszym powiecie zauważa się wzrost uprawy rzepaku. Areal uprawy tej rośliny przekracza 4000 ha i stanowi blisko 8% zasiewów w województwie. Coraz większa jego część jak również innych gatunków roślin uprawnych przeznaczana jest na cele energetyczne. Plany osiągnięte w produkcji rolniczej powiatu bydgoskiego są w wielu przypadkach wyższe niż średnio w województwie i kraju co stawia powiat w gronie regionów dysponujących nadwyżkami produkcyjnymi.

Potencjał produkcji zwierzęcej powiatu charakteryzuje się stosunkowo wysoką intensywnością oraz silnym zapleczem hodowlanym. Chociaż obsada pogłowia bydła na 100 ha wynosi zaledwie 26 szt. (kraj 33 szt.) to obsada trzody chlewnej na 100 ha wynosi 208 szt. i jest równa średniej województwa ale prawie dwukrotnie wyższa niż średnia krajowa (110 szt. / 100 ha UR). Produkcja zwierzęca zlokalizowana jest głównie w sektorze indywidualnym zwłaszcza w zakresie trzody chlewnej (92%). Należy podkreślić, że w gospodarce indywidualnej widoczne są procesy koncentracji produkcji drobiarstwa i trzody chlewnej. Znacznie wolniej proces koncentracji przebiega w dziale hodowli bydła co jest wynikiem kwotowania produkcji mleka.

Wysoka intensywność produkcji zwierzęcej w naszym powiecie nie idzie w parze z rozwojem zaplecza przetwórstwa mlecznego, a zwłaszcza mięsnego. Brak jest na terenie naszego powiatu lokalnych masarni i przetwórni.

Na wsi powiatu bydgoskiego żyje ogółem 70% mieszkańców, a tylko 30% w miastach (Koronowo, Solec Kujawski – razem 27 000 osób).

Środowisko rolnicze posiada różnorodną sieć organizacji o różnych tradycjach i zróżnicowanej skali oddziaływania. Najpowszechniejszą organizacją samorządową rolników indywidualnych jest Powiatowa Rada Izby Rolniczej. Aktywnie działają związki zawodowe rolników oraz kółka rolnicze i koła gospodyń wiejskich, a dzierżawcy Agencja Nieruchomości Rolnych zrzeszeni są w związku Pracodawców, Dzierżawców i Właścicieli Rolnych. Oprócz związków i zrzeszeń branżowych działających na rzecz producentów, powstają nowe organizacje mające na celu wzmocnienie pozycji rolników na rynku surowców rolnych – grupy producenckie. Na koniec 2007 r. formalne wymogi działania spełniły na terenie naszego powiatu 4 grupy producenckie (zostały zarejestrowane). Wśród produktów dla których zostały powołane są: rośliny ozdobne, trzoda chlewna oraz zboże i rzepak.

Bardzo wolno powstają gospodarstwa zajmujące się produkcją rolną metodami ekologicznymi oraz prowadzące działalność agroturystyczną. Aktualnie w Ekolandzie

zrzeszonych jest 20 gospodarstw z terenu powiatu bydgoskiego, a działalność agroturystyczną prowadzą 24 gospodarstwa.

Leśnictwo

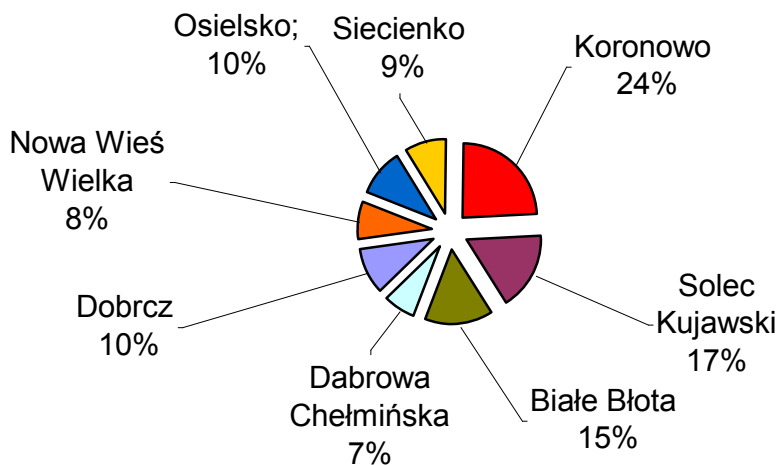
Ogólny areal lasów i gruntów leśnych w powiecie bydgoskim wynosi 57 937 ha w tym 2 700 ha to lasy będące własnością osób prywatnych nad którymi nadzór sprawuje Starosta. Wskaźnik lesistości dla powiatu jest wysoki i wynosi ponad 40% przy średniej krajowej 29%. Ekologiczne i ekonomiczne przesłanki w pełni uzasadniają potrzebę poprawy lesistości poprzez zagospodarowanie gruntów marginalnych. Są to najczęściej obszary o wyraźnie występujących procesach erozji z tendencją ich stopowienia.

Zważyć należy, że poprawa stanu środowiska, racjonalizacja struktury użytkowania ziemi, a także tworzenie ładu w gospodarce przestrzennej między innymi poprzez zalesianie, to zadanie, które ma charakter ponadlokalnego celu publicznego. W realizacji tego zadania uczestniczą nie tylko wszystkie nadleśnictwa ale również gminy, starostwo oraz rolnicy indywidualni. Podkreślić należy również fakt, że dla większości gmin powiatu bydgoskiego poza walorami przyrodniczo-gospodarczymi, lasy stanowią bardzo istotny element atrakcji turystycznych oraz obiektów ekologicznych. Dotyczy to zwłaszcza gmin: Koronowo, Solec Kujawski, Dobrcz, Nowa Wieś Wielka. W ramach krajowej sieci ekologicznej (Ekonet-PL) przez obszar terytorialny lasów naszego powiatu przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym obejmującym rzekę Brdę i Zalew Koronowski, który łączy obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym (obszar Borów Tucholskich) z korytarzem ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym przebiegającym dnem Pradoliny Toruńsko- Eberswalskiej.

2.4. Ludność i osadnictwo.

2.4.1. Liczba ludności, dynamika zmian.

Na terenie Powiatu Bydgoskiego mieszka łącznie ok. 99 386 mieszkańców (stan w dniu 31.12.2007 r.). Na podstawie danych z 2006 r. ustalono, że najwięcej - bo ok. 24% - zamieszkuje w gminie Koronowo, a drugim skupiskiem jest Solec Kujawski – 17%. Pozostałe gminy grupują się od 7-10%. Szczegółowo zagadnienie to przedstawiono na diagramie:

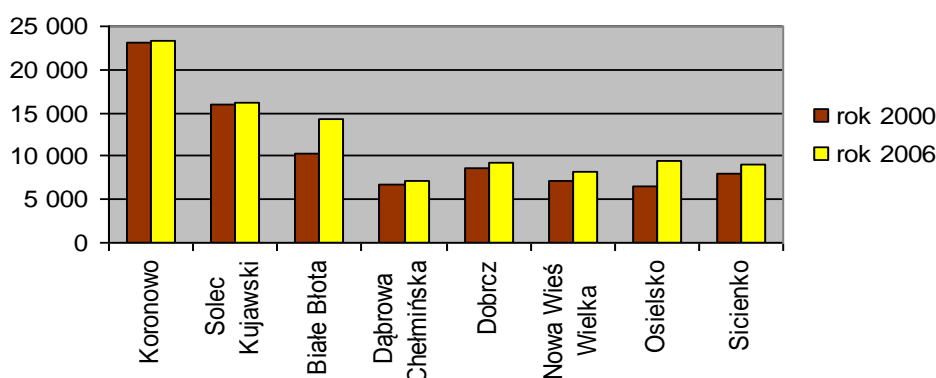

W 2001 roku liczba mieszkańców wynosiła 86 418 osób. Zaobserwować można stosunkowo szybkie tempo przyrostu liczby ludności na terenie całego powiatu.

Dynamikę zmian liczby ludności gmin i sumarycznie całego powiatu przedstawiono poniżej:

Wyszczególnienie	Ludność		
	Stan na 31.12.2000 r.	Stan na 31.12.2006 r.	Dynamika zmian rok 2000=100%
Województwo Kujawsko-Pomorskie	2 099 724	2 066 371	98,0
Powiat bydgoski	86 418	97 031	112,3
Gmina Koronowo	23 099	23 297	100,8
Gmina Solec Kujawski	15 924	16 137	101,3
Gmina Białe Błota	10 349	14 387	139,0
Gmina Dąbrowa Chełmińska	6 723	7 238	107,7
Gmina Dobrcz	8 635	9 271	107,4
Gmina Nowa Wieś Wielka	7 182	8 288	115,4
Gmina Osielesko	6 443	9 407	146,0
Gmina Sicienko	8 063	9 006	112,4

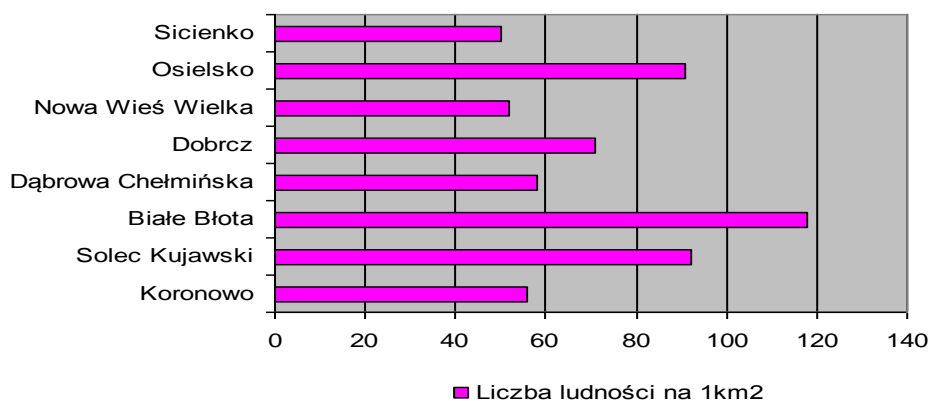
Zmiana liczby ludności w gminach powiatu bydgoskiego w latach 2000-2006

Z informacji statystycznych wynika, że w latach 2000-2006 największy przyrost ludności nastąpił w Gminie Białe Błota, liczba ludności wzrosła tu w badanym okresie

o 4 038 tj. 39%, natomiast największą dynamiką zmian w tym zakresie charakteryzuje się gmina Osielsko, gdyż wzrost liczby ludności o 2 964 stanowi przyrost aż o 46%. W porównaniu z województwem kujawsko-pomorskim, gdzie w badanym okresie nastąpił spadek liczby ludności o 2%, powiat bydgoski wypada korzystnie, gdyż zanotowano tu wzrost liczby ludności o 12,3%.

**Liczba ludności w gminach powiatu bydgoskiego
w 2006 roku**

2.4.2. Ludność według grup wiekowych.

Wśród mieszkańców powiatu bydgoskiego dominuje ludność w wieku produkcyjnym ok. 64% populacji. W poszczególnych gminach sytuacja wygląda podobnie i ludność w wieku produkcyjnym stanowi od 63% do 65% populacji gminy.

Ludność na terenach gmin powiatu bydgoskiego w 2006 roku

Wyszczególnienie	Ludność		
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
Powiat Bydgoski	22 952	62 548	11 531
Koronowo	5 241	15 058	2 998
Solec Kujawski	3 535	10 319	2 283
Białe Błota	3 559	9 426	1 402
Dąbrowa Chełmińska	1 851	4 545	842
Dobrcz	2 206	5 855	1 210
Nowa Wieś Wielka	2 053	5 389	846
Osielsko	2 313	6 152	942
Sicienko	2 194	5 804	1 008

2.5. Infrastruktura społeczna.

2.5.1. Oświata i wychowanie.

Na terenie Powiatu funkcjonuje sieć szkół stopnia podstawowego oraz gimnazjalnego (administrowane przez gminy) oraz ponadgimnazjalnego, administrowanego przez powiat.

W ośmiu gminach powiatu funkcjonuje 36 szkół podstawowych z liczbą 7655 uczniów. Najwięcej szkół publicznych prowadzi Gmina Koronowo (8), najmniej Solec Kujawski (2). Gminy są również organem prowadzącym dla 20 gimnazjów z liczbą 4317 uczniów.

Szkolnictwo ponadgimnazjalne powiatu tworzy 5 zespołów szkół prowadzących 24 typy szkół wszystkich poziomów kształcenia. Są to wg. Systemu Informacji Oświatowej na dzień 30 września 2007 r.:

- Zespół Szkół Zawodowych w Koronowie prowadzący 6 typów szkół z liczbą 923 uczniów,
- Zespół Szkół Agro - Ekonomicznych w Karolewie prowadzący 4 typy szkół z liczbą 437 uczniów,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Solcu Kujawskim prowadzący 7 typów szkół z liczbą 440 uczniów,
- Zespół Szkół Licealnych w Koronowie prowadzący 2 typy szkół z liczbą 300 uczniów,
- Zespół Szkół (Specjalnych) w Koronowie prowadzący 4 typy szkół z liczbą 105 uczniów.

Sieć szkół i placówek publicznych uzupełniają: Dom Dziecka w Trzemiętowie, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koronowie z Filią w Bydgoszczy i 2 licea niepubliczne w Solcu Kujawskim.

Ogółem do szkół ponadgimnazjalnych Powiatu uczęszcza 2336 uczniów w tym 1891 to uczniowie szkół młodzieżowych. Corocznie szkoły ponadgimnazjalne powiatu opuszcza ok. 500 absolwentów, w tym 100-120 to absolwenci liceów ogólnokształcących, ok. 130-150 kończy zasadnicze szkoły zawodowe, a ok. 250 to absolwenci techników i liceów profilowanych. Najwięcej uczniów kształci się w zawodach mechanik pojazdów samochodowych, technik mechanik, technik ekonomista i technik informatyk.

Ogółem szkoły ponadgimnazjalne powiatu kształcą absolwentów w 15 zawodach na poziomie średnim w ok. 25-30 klasach wielozawodowych na poziomie zasadniczym.

W szkołach wszystkich typów funkcjonujących na terenie powiatu zatrudnionych jest ok. 1400 nauczycieli, z tego 80% to nauczyciele mianowani i dyplomowani. Wszystkie gminy posiadają dobrze rozwiniętą sieć placówek kulturalnych, na którą składa się 8 gminnych domów kultury oraz 33 świetlice środowiskowe.

Najważniejszym od szeregu lat problemem jest rosnąca rozbieżność między subwencją oświatową a rzeczywistymi wydatkami szkół.

Najtrudniejsza pod tym względem sytuacja, występuje w Zespole Szkół Agro - Ekonomicznych w Karolewie. Jest to szkoła prowadząca głównie kierunki zawodowe – rolnicze, w których realizacja programu nauczania zwłaszcza w technikum rolniczym kosztuje blisko 100 % więcej niż w szkolnictwie ponadgimnazjalnym.

2.5.2. Kultura i sport.

Na terenie gmin tworzących Powiat Bydgoski działają liczne placówki kulturalne, w tym:

- 7 domów kultury,

- 23 świetlice,
- 21 bibliotek i filii bibliotecznych.

Organizują one różnorakie imprezy o charakterze lokalnym i regionalnym. Organizowane są także imprezy o charakterze ogólnopowiatowym, mające na celu integrację wszystkich gmin tworzących Powiat.

Pod względem dostępności dóbr kultury dla mieszkańców sytuacja w Powiecie nie jest najgorsza – w każdej z gmin funkcjonuje przynajmniej jedna placówka kultury i jedna biblioteka lub filia biblioteczna.

Obok placówek upowszechnienia kultury na terenie Powiatu funkcjonuje także cały szereg instytucji związanych ze sportem. Są to m.in.: kluby sportowe posiadające osobowość prawną (Solec Kujawski, Koronowo, Osielsko, Gościeradz), uczniowskie kluby sportowe funkcjonujące przy szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (na dzień 31 grudnia 2007 r. w Wydziale Edukacji Kultury i Sportu są zarejestrowane 34 Uczniowskie Kluby Sportowe), kluby sportowe, zrzeszenia ludowe i zespoły sportowe.

Stale zwiększające się „zasoby” infrastruktury sportowej niosą ze sobą poprawę stanu kultury fizycznej mieszkańców. Wiele klubów sportowych odnosi znaczne sukcesy na szczeblu wojewódzkim i krajowym.

2.5.3. Ochrona zdrowia.

Reforma służby zdrowia spowodowała zasadnicze zmiany w sposobie sprawowania opieki medycznej nad mieszkańcami Powiatu. Sytuacja jest najlepsza w Solcu Kujawskim i Koronowie. Szczegółowy spis placówek ochrony zdrowia – znajdujących się w poszczególnych gminach – podano poniżej.

JEDNOSTKI PODZIAŁU TERYTORIALNEGO	Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej		Praktyki lekarskie		Porady lekarskie ogólnodostępne *		Liczba ludności na 1 zakład opieki zdrowotnej	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
POWIAT BYDGOSKI	20	22	10	10	376 867	380 170	4 742	4 410
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE								
Koronowo	6	6	2	2	104 011	106 839	3 867	3 883
Solec Kujawski	2	2	1	2	68 798	74 728	8 019	8 068
GMINY WIEJSKIE								
Białe Błota	2	1	2	3	48 017	42 527	6 837	14 387
Dąbrowa Chełmińska	3	3	1	1	28 512	28 543	2 373	2413
Dobrcz	3	3	-	-	39 228	37 627	3 054	3 090
Nowa Wieś Wielka	2	2	-	-	32 167	31 267	4 032	4 144
Osielsko	2	2	1	2	27 579	29 079	4 317	4 703
Siczenko	0	3	3	0	28 555	29 560	8 945	3 002

^a W ciągu roku; łącznie z poradami opłacanymi przez pacjentów (środki niepubliczne)

2.5.4. Mieszkalnictwo.

Sytuacja mieszkaniowa ludności Powiatu jest dość zróżnicowana, zarówno co do wielkości jak i stanu własności zasobów mieszkaniowych.

Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca wynosi 23,5 m². Szczegółową sytuację w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

JEDNOSTKI PODZIAŁU TERYTORIALNEGO	Zasoby mieszkaniowe ^a							
	mieszkania				izby		powierzchnia użytkowa w m ²	
	ogółem		w tym stanowiące własność gminy ^b					
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
POWIAT BYDGOSKI	27784	28414	1960	1968	111394	114647	2268359	2348778
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE								
Koronowo	6825	6860	773	773	25937	26126	499246	503875
Solec Kujawski	5250	5272	826	826	18775	18894	332747	335999
GMINY WIEJSKIE								
Białe Błota	3805	3950	54	62	17310	18095	380338	401123
Dąbrowa Chełmińska	2045	2072	58	58	7914	8068	159164	162781
Dobrcz	2516	2533	113	113	10314	10412	205930	208658
Nowa Wieś Wielka	2373	2399	19	19	9842	9990	210448	214486
Osielsko	2442	2769	47	47	11693	13280	285818	322353
Sicienko	2528	2559	70	70	9609	9782	194668	199503

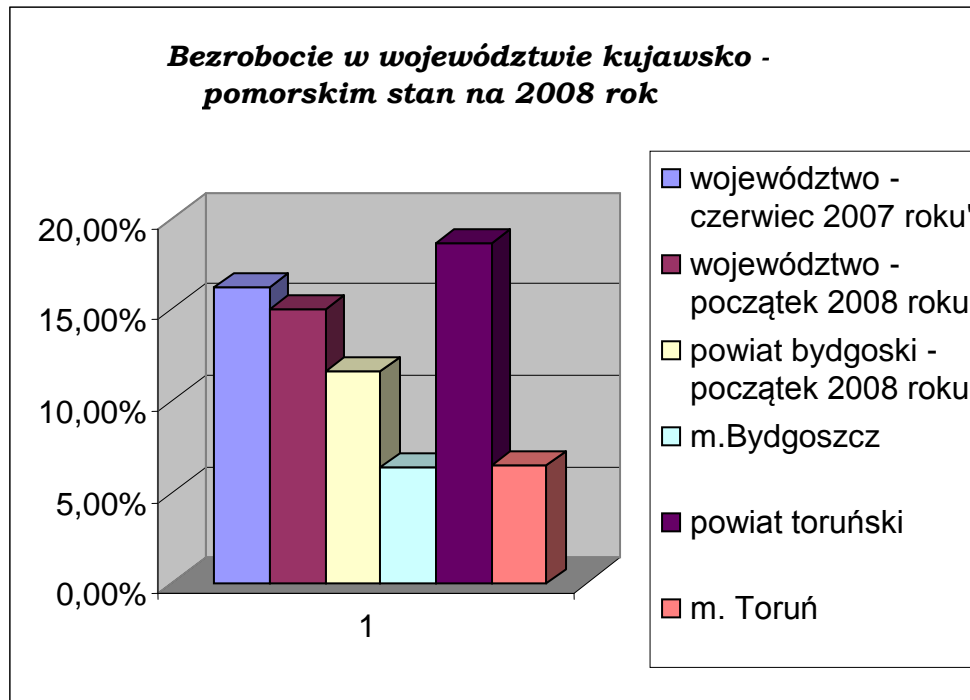
^a Na podstawie bilansów; mieszkania zamieszkałe obejmują mieszkania stałe i czasowo zamieszkałe.

^b W budynkach stanowiących własność lub współwłasność.

2.5.5. Pomoc społeczna i bezrobocie.

Z uwagi na poprawiającą się sytuację gospodarczą liczba bezrobotnych w Powiecie sukcesywnie spada, wciąż jednak w liczbach bezwzględnych ilość bezrobotnych jest znacząca.

JEDNOSTKI PODZIAŁU TERYTORIALNEGO	Bezrobotni zarejestrowani			
	ogółem		w tym kobiety	
	2005	2006	2005	2006
WOJEWÓDZTWO	188 021	160 061	103 872	93 729
POWIAT BYDGOSKI	6 614	5 386	3 768	3 268
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE				
Koronowo	2 431	2 033	1 395	1 235
Solec Kujawski	970	659	618	443
GMINY WIEJSKIE				
Białe Błota	738	595	401	361
Dąbrowa Chełmińska	527	496	283	271
Dobrcz	557	501	321	315
Nowa Wieś Wielka	450	376	235	218
Osielsko	403	329	227	201
Sicienko	538	397	288	224

Gmina	Liczba osób bezrobotnych na dzień 31.12.2006.	Liczba osób bezrobotnych na dzień 31.12.2007.	Dynamika zmian
Białe Błota	595	409	- 186
Dąbrowa Chełm.	496	266	- 230
Dobrcz	501	327	- 174
Koronowo	2 033	1549	- 484
Nowa Wieś Wlk.	376	242	- 134
Osielsko	329	208	- 121
Sicienko	397	262	- 135
Solec Kujawski	659	490	- 169
Powiat Bydgoski	5 386	3753	-1633
Bydgoszcz	13 717	10318	3399

Powiat Bydgoski jest również organem prowadzącym dla dwóch Domów Pomocy Społecznej i Domu Dziecka. Wymienione jednostki organizacyjne pomimo licznych starań i dużych nakładów finansowych ze strony powiatu nadal odbiegają od standardów DPS w Bożenkowie przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, zamieszkuje go 73-ciu mężczyzn. DPS w Koronowie (dwutypowy) przeznaczony jest dla 114 osób somatycznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie z czego 40-tu mieszkańców to somatycznie chorzy, a 82-niepełnosprawnych intelektualnie.

Powiat Bydgoski posiada również jedną placówkę opiekuńczo - wychowawczą - Dom Dziecka w Trzemiętowie – wielofunkcyjną przeznaczoną dla 40 dzieci. Na koniec 2007 r. placówka sprawowała opiekę nad 53 wychowankami.

2.6. Sfera zarządzania.

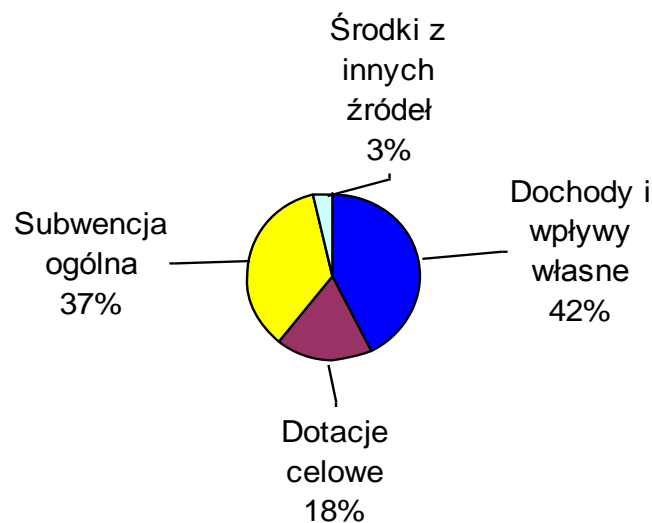
2.6.1. Budżet powiatu.

Budżet powiatu w 2006 roku kształtował się następująco:

- dochody – 39 910 900 PLN,
- wydatki – 40 509 900 PLN,
- dochody budżetu na 1 mieszkańca – 411,32 PLN.

W strukturze dochodów budżetu powiatu dominują dochody i wpływy własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe, które tworzą 97% ogółu dochodów. W porównaniu z 2000 rokiem można stwierdzić, że nastąpił wzrost dochodów budżetu powiatu bydgoskiego o około 76%, natomiast wydatki wzrosły o około 78%.

Budżet powiatu - struktura dochodów w 2006 roku

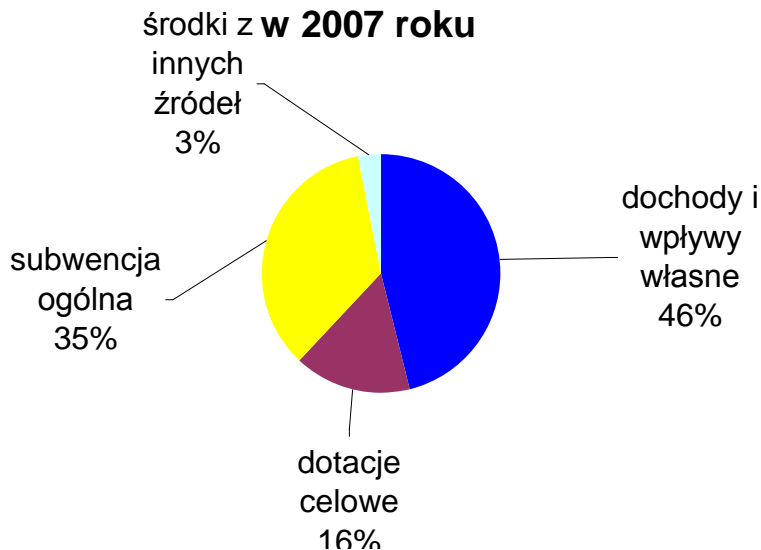
Budżet powiatu w 2007 roku kształtował się następująco:

- dochody – 39 310 189 PLN,
- wydatki – 36 522 063 PLN,
- dochody budżetu na 1 mieszkańca – 401,23 PLN.

W strukturze dochodów budżetu powiatu w 2007 roku, podobnie jak w roku 2006, dominują dochody i wpływy własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe, które tworzą 97% ogółu dochodów. W porównaniu z 2006 rokiem można stwierdzić, że nastąpił spadek

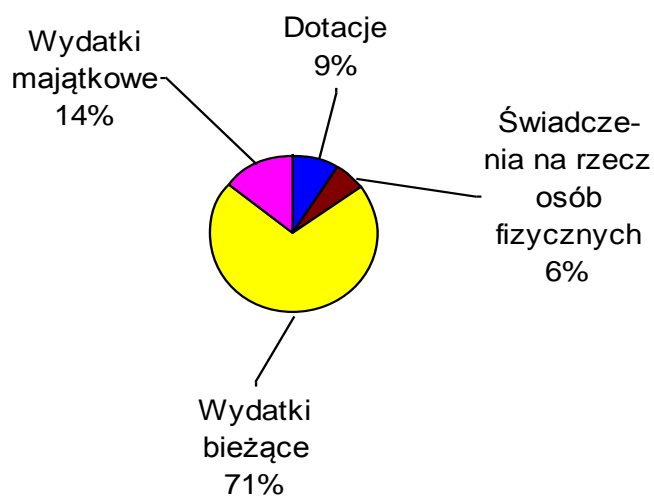
dochodów budżetu powiatu bydgoskiego o około 1,5%, a wydatki obniżyły się o około 9,8%.

Budżet powiatu - struktura dochodów

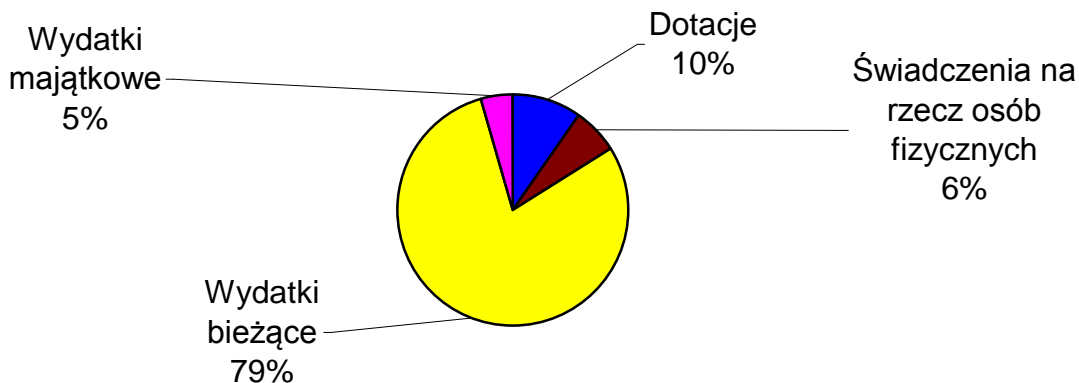

W wydatkach budżetu dominują wydatki bieżące, które stanowiły w 2006 roku 71%, a w 2007 roku 79% ogółu. Zauważalną pozycją w strukturze wydatków, są wydatki majątkowe, które w 2006 roku kształtowały się na poziomie 14% ogółu wydatków, natomiast w 2007 roku obniżyły się do poziomu 5% ogółu.

Budżet powiatu - struktura wydatków według rodzajów w 2006 roku

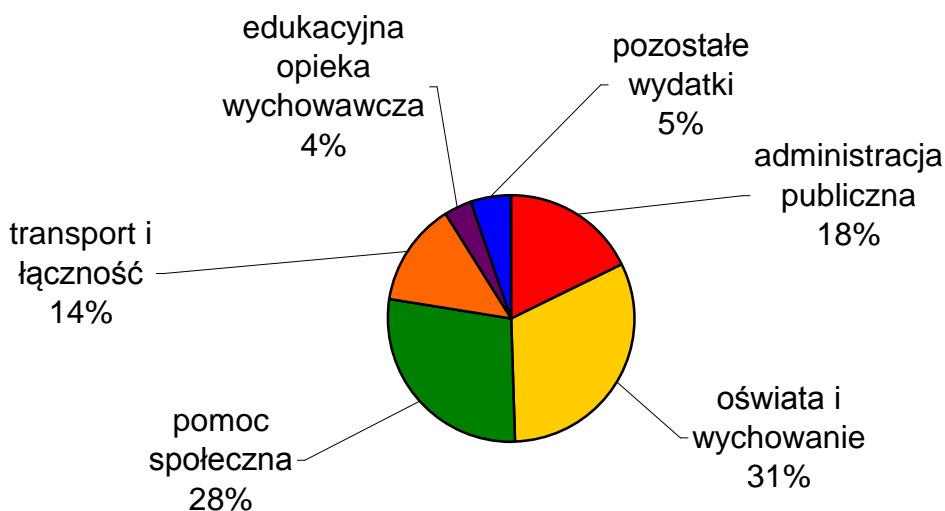

Budżet powiatu - struktura wydatków według rodzajów w 2007 roku

Struktura wydatków budżetu według działów pokazuje, że dominują tu trzy elementy: pomoc społeczna, administracja publiczna oraz oświata i wychowanie. Wystąpiły także znaczące wydatki na zadania związane z transportem i łącznością oraz edukacyjną opieką wychowawczą. Struktura ta wynika z ustawowo określonych zadań powiatu i każdego roku ulega niewielkim zmianom.

Budżet powiatu - struktura wydatków według działów w 2007 roku

2.6.2. Budżety gmin.

Zasady tworzenia budżetów gmin uzależnione są zarówno od realizowanych przez gminy zadań, jak i od wielkości oraz położenia gminy. W budżetach gmin najważniejszymi pozycjami są:

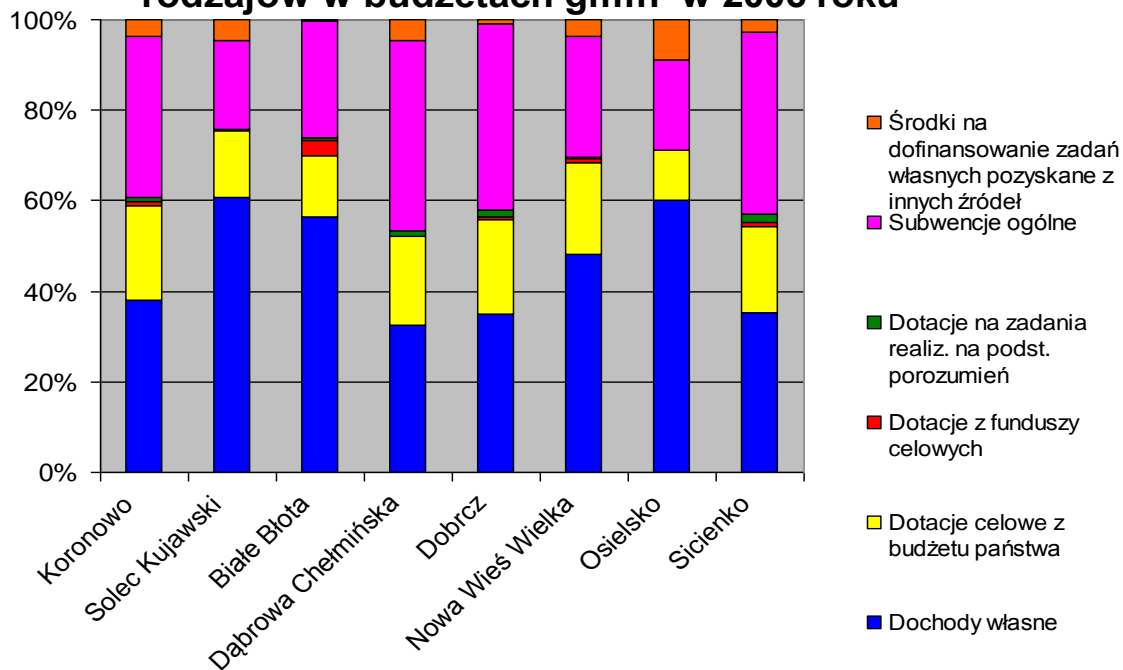
- podatki i opłaty lokalne,
- udziały w podatkach,
- subwencje,
- dotacje celowe.

W odróżnieniu od budżetu powiatu, struktura budżetów gmin jest bardziej zróżnicowana. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są środki publiczne pobierane przez te jednostki od osób fizycznych, osób prawnych i jednostek nie posiadających osobowości prawnej, a także środki otrzymywane z budżetu państwa w formie subwencji i dotacji na realizację określonych zadań.

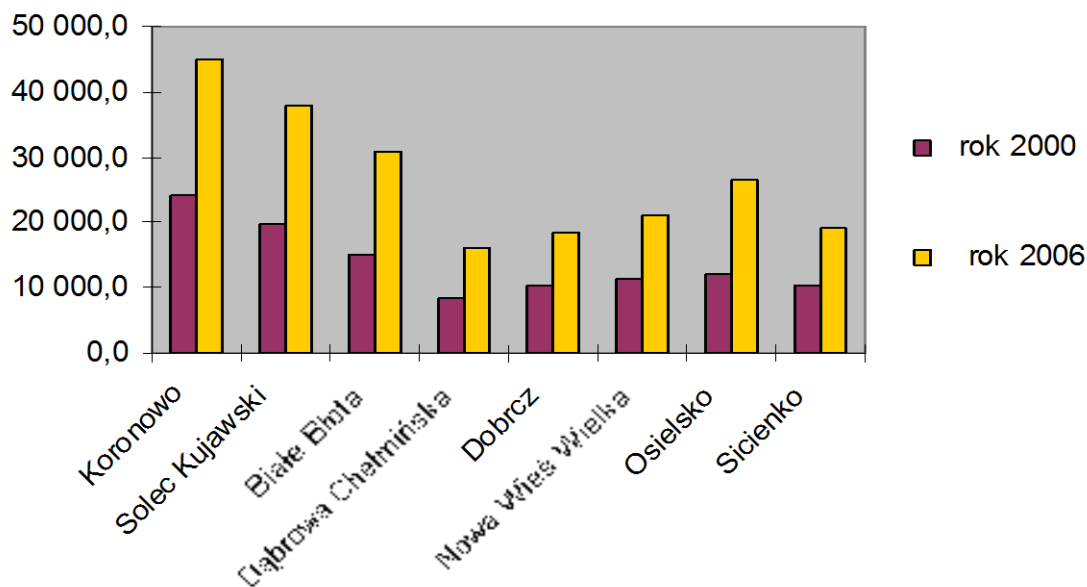
Dochody budżetów gmin według rodzajów w 2006 roku w tys. zł.

Gmina	Dochody własne	Dotacje celowe z budżetu państwa	Dotacje z funduszy celowych	Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień	Subwencje ogólne	Środki na dofinansowanie zadań własnych pozyskane z innych źródeł
Koronowo	16 971,5	9 401,9	416,7	319,0	15 917,7	1 710,9
Solec Kujawski	23 071,8	5 572,9	10,0	115,5	7 550,5	1 710,9
Białe Błota	17 510,3	4 190,7	1 040,7	231,7	7 986,8	54,2
Dąbrowa Chełmińska	5 265,3	3 190,6	0,0	198,3	6 837,1	730,7
Dobrcz	6 418,8	3 857,1	98,0	281,5	7 519,7	188,6
Nowa Wieś Wielka	10 209,0	4 344,3	171,9	73,6	5 689,2	777,5
Osielsko	15 985,3	2 883,3	25,9	33,7	5 269,0	2 356,7
Sicienko	6 715,0	3 636,4	139,7	397,9	7 596,9	554,8

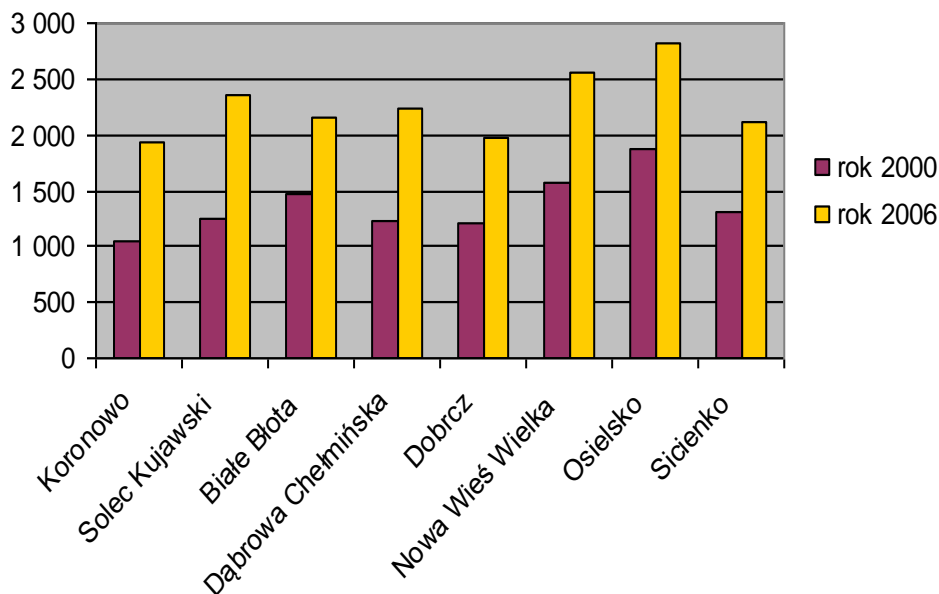
Procentowy udział dochodów gmin według rodzajów w budżetach gmin w 2006 roku

Dochody budżetów gmin ogółem w latach 2000-2006 w tys. zł.

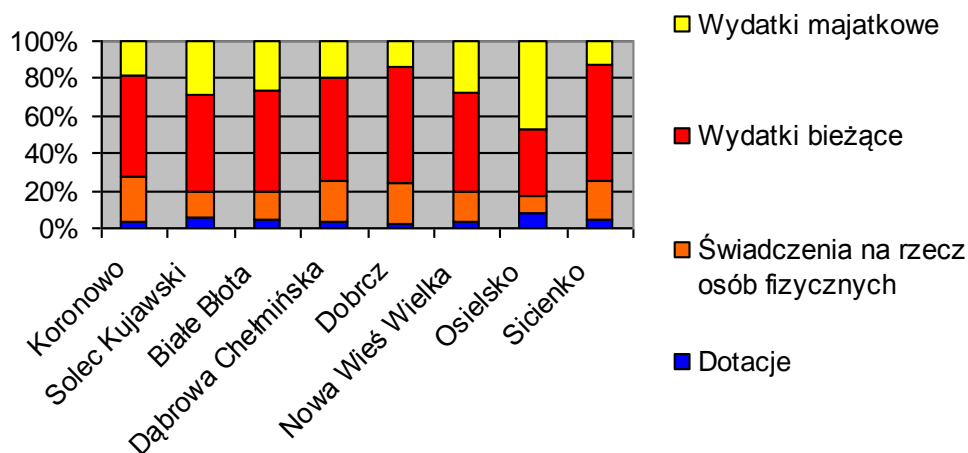
Dochody budżetów gmin na jednego mieszkańca w latach 2000-2006 w zł.

Informacje na temat sytuacji finansowej poszczególnych gmin, najczytelniej przedstawia powyższy wykres. Po przeliczeniu dochodów budżetu na jednego mieszkańca gminy, otrzymujemy informację o tym, że w najlepszej sytuacji finansowej znajduje się od 2000 roku gmina Osielsko, a najslabiej rysuje się sytuacja gminy Koronowo.

Dla pełniejszego obrazu sytuacji finansowej gmin, dochody budżetu dla poszczególnych gmin przedstawione zostały jako procentowy udział poszczególnych dochodów w ich całości, co przedstawia poniższy wykres.

Procentowy udział wydatków z budżetów gmin w 2006 roku

Procentowy udział wydatków z budżetu gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2006 roku

